

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

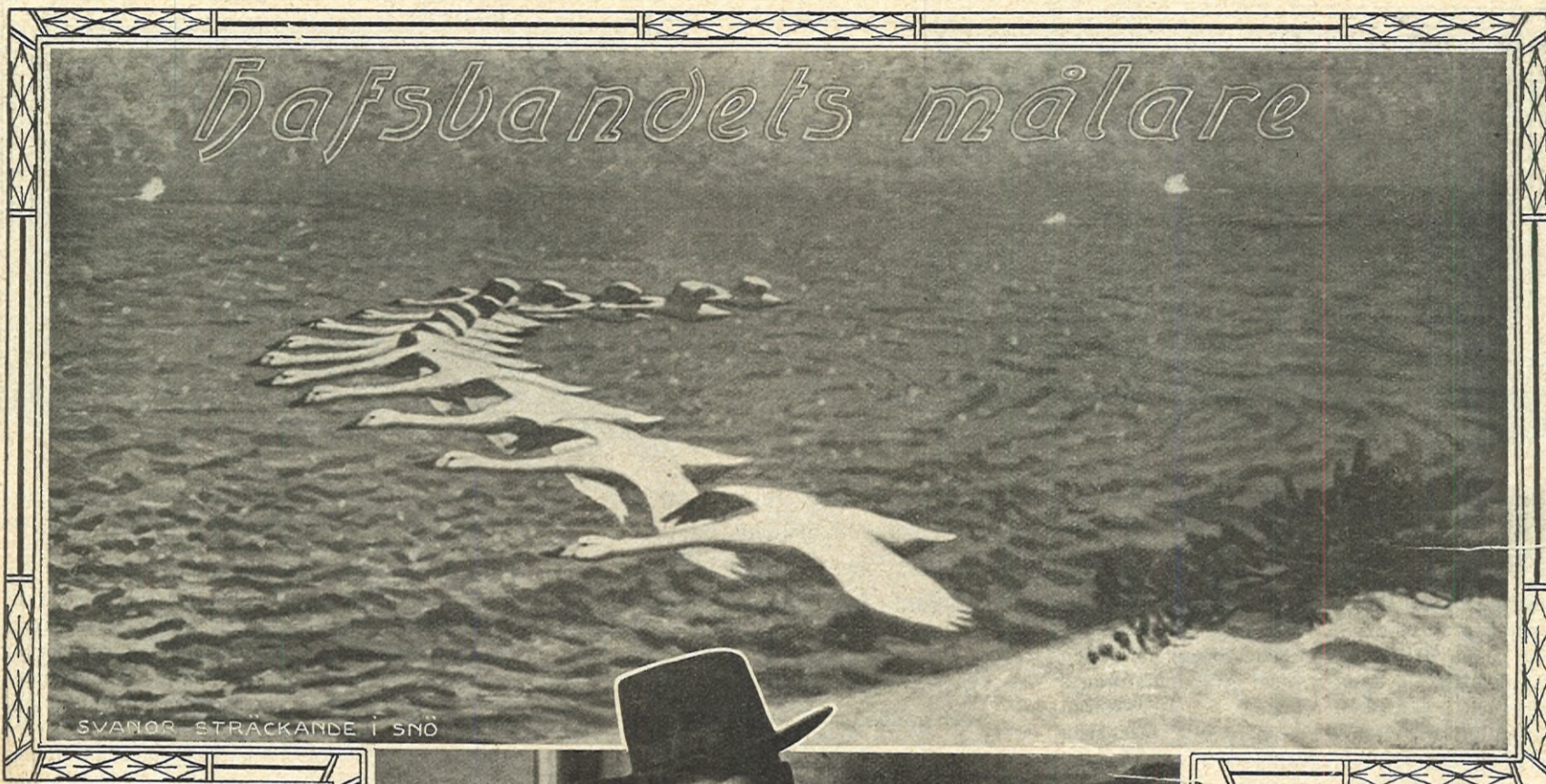
ILLÜSTRERAD TIDNING

HAFSBANDEN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

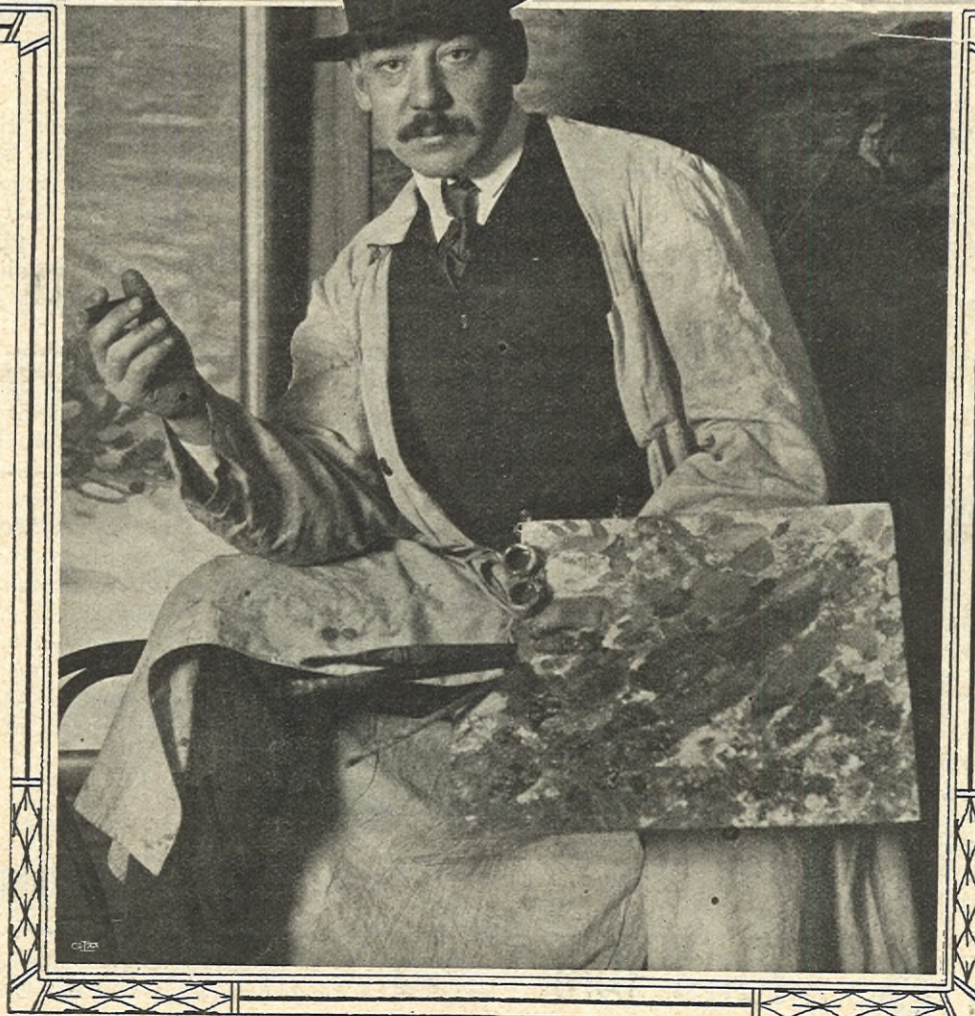

ETT PAR dagar efter det Axel Sjöberg öppnat sin utställning i Konstnärshuset, träffade jag konstnären i du Nords matsal en förmiddag. Kungsträdgården stod inpälsad i snö, och alltjämt föll denna hvita confetti från en ljusgrå himmel, täckande lindarnas fina grenverk, klädande lykorna i topplufvor och bygande meterhøga drifvor i alléerna.

“Nå,” sade jag lyckönskande, “er utställning har ju slagit igenom med ens. Man tycks enhälligt ha blivit öfvertygad om att ni burit marskalksstafven i rän-seln.”

“Ja, de ha varit öfverdådigt hyggliga mot mig allesammans. Men dagen före vernissagen kände jag mig ganska enkel, må ni tro. Det här är min första separatutställning ... och det kunde ju ha barkat motsols.”

Axel Sjöbergs målarøga blixtrar plötsligt till vid åsynen af den praktfulla snö-

arkitekturen utanför fönstret.

“Fint väder,” säger han och ger glasmästarsillen ett ryggbett; “skada att jag inte kan resa ut till min ö i hafsbandet än på en tid ... Där är pampigt en så'n här dag, ska jag säga er.”

Och han berättar om sitt hem ute på Långviksskär, en liten ö i hafsbandet, tre mil sydost om Sandhamn.

Konstnären har nu i fjorton år kamperat därute med sin familj, sett årets alla tider gå fram öfver kobbarne och gatten med sol och mörker, med stjärnljus och mist. Han har själf blifvit en äkta skärkarl, som sköter sitt fiske och sin jakt och odlar sin jordbit mellan granitknallarne.

Det är ett helt äfventyr att bo därute, fjärran från ångbåtar och stadssamhällen. Ibland om senhöstarne, då han och hans hustru varit i Stockholm för att proviantera och det gäller att från Dalarö segla hem till Långviksskär, kan seglat-

AXEL SJÖBERG.

A. Blomberg foto.

sen ute i hafsbandet bli en kamp för lifvet.

“Jag minns särskildt ett tillfälle,” förtäljer han, “det är åtskilliga år se'n dess, då vi en oktoberkväll seglade hemåt efter en så'n där stadsresa. Öfver de inre fjärdarne gick det fint, det var klar sikt och bra vind. Men när vi kom ut i hafsbandet, mötte vi en molnbank, som släckte stjärnorna och förde storm med sig. Mörkret låg öfver oss som ett bärklåde, det enda, som lyste till ibland var sjöarne, då de reste sig och skummade förbi... Snart hade jag alldeles förlorat kursen, och när jag därför

SÄLAR PÅ DRIFIS

karl, och kanske att bakom deras ringaktning för artistyrket såsom hufvudsysselsättning för en stor frisk mansperson växer redan en portion stolthet öfver att kunna räkna honom bland de sina, därför att han i färger förhärliigar deras skär — och förhärliigar dem så, att de fina människorna inne i Stockholm göra Axel Sjöberg från Långviksskären till en berömdhet.

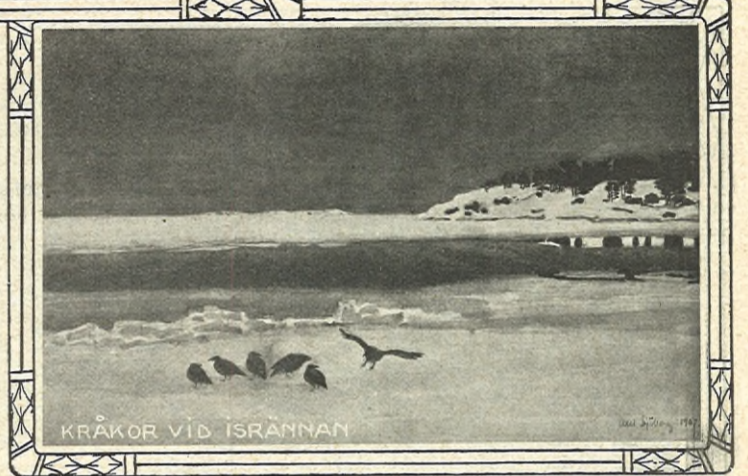
Häromdagen voro några Sandhamnslotsar uppe på Konstnärshuset och togo vännen Axels dukar i skärskådande. Deras omdöme sökte sig ej uttryck i många ord, men de funno taflorna

POTATISSKÖRD

Posthumt.

EN MEDELÅLDERS unghvar, som rest mycket, var död och hans kvarlåtenskap skulle förvandlas till pärlor att fördelas bland de kvinnor han en gång älskat. Bland hans papper anträffades en lapp med följande anteckningar:

KRÄKOR VID ISRÄNNAN

fick höra ett starkt brus uppe i lovert, grep vi till årorna och rodde med det som mål, tills vi efter åtskilliga besvärligheter nådde ett kallt skär, på hvilket vi tog i land. Min hustru bäddade jag ned med presenningarne och diverse grejor i en skrefva, och själf satte jag mig på en häll med fånglinan lindad om armen för att hålla fast båten, som inte kunde dragas upp, och inväntade morgonen... Den stormnatten lofvade vi oss att det skulle vara sista året vi bodde på Långviksskär... men ännu bor vi kvar därborta och ämnar nu mindre än någonsin flytta därifrån.“

Han berättade vidare om dessa dramatiska ögonblick, då ångare och skutor stranda i dimmiga nätter på något förrädiskt undervattensref eller ränna upp på ett skär och springa läck... då nöds-kotten dåna... raketerna stiga i luften... och öarnas befolkning seglar ut för att bärga.

“Jag skulle vilja måla allt det där,” säger han, “men jag hinner inte... Lifvet därute ger mig motiv i öfverflöd... medan jag håller på med en tafla, får jag uppslag till tjugu andra... Endast själfva naturen är ju så oändligt rik... Mina vänner fiskarena tyckte förstås de första åren att de hade fått en komplement stolle till granne, då de sågo mig ute vid alla dygnets timmar för att göra studier... När jag sa, att deras klippor voro vackra, skrattade de åt mig, och att jag kan få många hundra kronor för att jag målar hafvet och skären på ett stycke duk, är dem ofattligt. Det heter ibland: han målar förstås vackert, Sjöberg, det kan en inte säga annat, men jag vill inte ge 25 öre för't.“

Men denna naiva undervärdering af hans konst till trots äro konstnären och skärkarlarne de bästa vänner. De ha nu umgåtts med hvarandra genom en följd af år, jagat och fiskat tillsammans, sett hafvet ge och taga, de ha funnit honom vara en duktig karl och en klok

FÖRST HENNE från vintervägen med flingor i mårdens bräm, så käck, men nordiskt förlägen, så varm, men herrgårdsförnäm.

Så — skarpt emot mörka pinjer, vid golfen, som strimmar blå en blek profil, hvilkens linjer härinne etsade stå.

Mimosan somnat, då väckes min ungdoms Bagdad ur blund, bak rosenträggallret räckes en mjuk och skälfvande mund.

Däruppe tropikfågeln larmar, ett haf går hvitt mot korall, som bronzen bruna två armar, en fjäder i nackens svall...

Hur varmt jag älskat er alla!

Jag älskar er än i min graf.

Så skuldlösa voron I alla,

och alla I ljögen i traf!

BIRGER MÖRNER.

“styfva“, och konstnären bör känna sig belåten med denna orlofsedel, eftersom den utfärdats af en så sakkunnig publik.

Man må för öfrigt vara förtrogen med den yttre skärgårdens egendomliga natur och lif eller också som inkärnerad stockholmsbo endast ha sett den från ångbåtsdäcket en somnardag — äktheten och den konstnärliga gedigheten hos dessa färgskildringar eröfra sinnet utan alla förbehåll. Här brusar hafvet i sol eller sofver i blått vintermänsken, här sträcka svanorna — som en bård af hvita blommor — gunga ejdrarne, här dras vinternot, bärgas hö eller plockas potatis. Här glöder solen som purpur på klipporna eller sälarne simma på drifisen i en mystisk blå nattbelysning, bildande en monumental grupp af egendomlig skönhet och originalitet. Det är en koloristisk glans öfver dessa dukar, på en gång måttfull och rik, och de bära alla vittnesbörd om ett konstnärstemperament, som nu nått fram till full utveckling.

Axel Sjöberg hör till dessa konstnärer, som på ett fullt naturligt sätt måla hvad de se. Han har ej åt sig utarbetat någon viss stil, utan hans öga betraktar naturen så som människor i allmänhet se den. Hans dukar bära prägeln af hans egen rättframma personlighet, där det realistiska skärkarlslynnet och det lyriska natursvärmeriet på ett harmoniskt sätt balansera hvarandra.

Han är på en gång förnäm och tillgänglig, kultiverad och enkel naturmänniska — och tack vare dessa egenskaper har hans konst vunnit den lyckliga gestaltning att den tilltalar alla, undervärderas af ingen.

ERNST HÖGMAN.

Glöm ej att i rätt tid förnya
Kvartalsprenumerationen!

PÄRMAR

till Idun 1908
och föregående år

tillhandahållas till följande priser:
Iduns pärmar, röda med guldtryck... 1: 50
Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50

Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Kvinnan som arbetar.

EN MYCKET KLOK kvinna sade en gång till mig: Vi få aldrig någon pondus i samhället förrän vi skaffat oss den ekonomiska ryggraden. Och eftersom detta, kvinnosaksvis sedt, är mycket sant, borde det ut från denna paroll vara mycket enkelt att lägga ett klart och obevekligt program för alla arbetande kvinnor: bättre utbildning, bättre sammanslutning, bättre löner, bättre anseende.

Af hvilket manligt arbetsfack som helst antar jag, att detta program skulle kunna utan tvekan antas och äfven genomföras, så småningom och med möda, men genomföras.

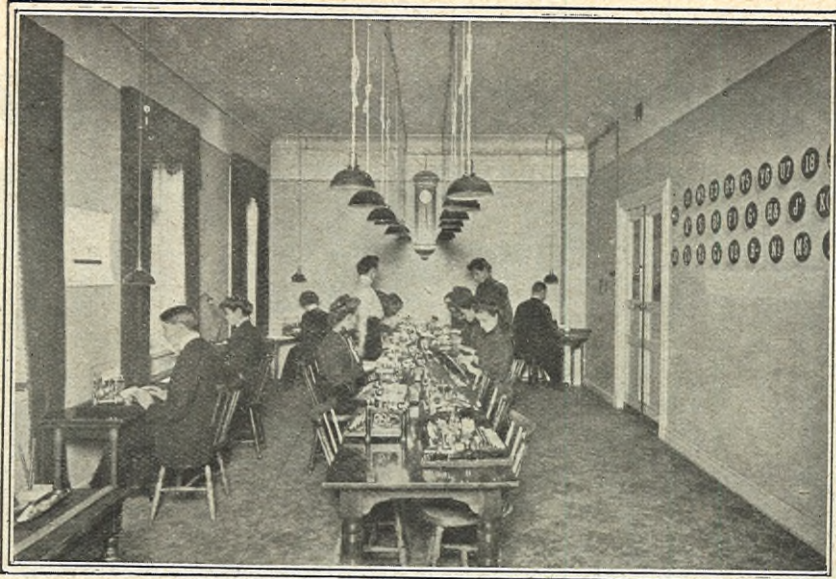
Vägen skulle vara svår men rak och den rätta, marschen långsam och med pauser, men utan plötsliga svängningar, och soldaterna skulle gå på utan att distraheras af den tanken, att det vore lyckligast och bäst att få gå ur ledet och ställa sig utom täflan.

Men med oss kvinnor är det och måste, så vidt man nu kan se, förbli annorlunda. Saken blir för oss ofantligt mycket mer komplicerad, där stå för oss yrkesarbetande i gemen oundvikliga intressekonflikter, som förlama vår energi, och tanken på det egna hemmet, som snarare sporrar den unge mannen till att bryta sig en väg, drar den unga kvinnans håg och energikraft från det yrke hon har valt och gör såväl henne som hennes anhöriga obenägna att offra tid och penningar på hennes fackutbildning. Det är först sedan tanken på giftermål af en eller annan anledning lagts åt sidan, eller — låt oss säga — upp vid trettioåret, som det allvarliga intresset för yrkesarbetet kommer och icke alltid ens då. Och om det kommer är det oftast för sent, den goda chansen förbi, man har kommit efter i starten, och man tryckes naturligtvis också af det allmänna stillståndet i den kvinnliga affärskåren.

Det är därför allt arbete för hennes uppräckning blir så mödosamt, och konkurrensen med männen så ojämn, och om än förhållandena dag för dag till en viss grad förbättras, har jag svårt att se hur den grundväsentliga svårigheten, det djupt irrationella i att börja sin bana med två oförenliga och hvarandra motsägande lifsmål, skall kunna tas bort. Det blir framtidens mera rådsnara och modiga kvinna förbehållet, om det ens lyckas för henne.

Detta blott för att påpeka hvad jag fattat som grundorsaken till att kvinnans ställning inom affärlifvet är sådan som den är och för att antyda att vägen till förbättring icke är så lättfunnen och lättvandrad och målet icke fullt så klart som man skulle önska och kanske tycker i första ögonblicket — men icke för att plädara för vare sig tillbakagång eller hopplös resignation.

Det har talats mycket på senare tider om kontoristernas ställning och som botemedel mot hvad som icke alldeles utan skäl blifvit kalladt kontoristernas misär har föreslagits större fackutbildning och mera effektiv sammanslutning. Om sammanslutningens stora betydelse har skrivits förut i denna tidning i sammanhang med den Kvinnliga kontoristföreningen här i Stock-

INTERIÖR FRÅN FRÖKNARNA SVENSSONS STENOGRAFYRÅ.

holm, som just vill bli hjärtpunkten i en omfattande facklig organisation. (Att den ännu icke blifvit det, beror väl just på den egendomliga ställning kvinnan, särskildt den öfverklassen tillhörande, intar på arbetsmarknaden.) Jag skulle därför vilja tala en smula äfven om den andra häftstängen, fackutbildningen eller rättare en del däraf, en mycket viktig, nämligen stenografien.

Kunskap i stenografi har numera kommit att tillhöra handelskolebildningen och färdigheten har ju hufvudsakligen ställt sig i affärsvärldens tjänst, fastän den är användbar på äfven andra områden. Det torde därför knappast vara oriktigt att sammanföra kontoristerna med stenograferna i en artikel, ehuru det naturligtvis finnes många stenografer, som icke äro kontorister, och många kontorister som icke äro stenografer.

Det är för närvarande icke något afundsvärdt att komma ut som nybörjare i kontorslifvet. Platserna stå just icke tomma och vänta, åtminstone icke de med en aflöning, som räcker till för uppehållet. En fullt utbildad yrkesstenograf däremot — och här är den praktiska kärnan i min artikel — kan alltid utan minsta svårighet få plats med en begynnelselönen af lägst 100 kronor. Efterfrågan är nämligen mycket större än tillgången, behovet af stenografer har vuxit mycket fort, och har ännu ej hunnit fyllas. Vi nämnde nyss att lusten att lägga ner mycken tid och stora ekonomiska uppoffringar på fackutbildningen icke är så stor hos kvinnorna. Men stenografi är en relativt lätt och utan alltför blodiga kostnader förvärfvad specialkunskap, och den har alldeles säkert framtiden för sig — det ligger i själfva dess natur. Att den tyckes så oåtkomlig och svårförvärfvad beror nog därpå, att den ofta läres som biämne, och att de flesta tröttna, innan de hunnit fram till den färdighet, då man har verklig nytta af sin kunskap. Med ett halft års intensivt arbete, uteslutande ägnadt åt inlärandet af stenografien, säges man kunna inhämta konsten att skriva lika fort som man talar — och det är vackert så. Etthundra femtio stafvelser i minuten räknas som medelhastighet. I regel fordras af handelsstenografer blott etthundra tjugufem, medan referentstenografer måste prestera en betydligt högre hastighet.

Man tänker sig alltid stenografen som en kvinna, alldeles som ödet — och där ligger nog något i bägge delarna. Hvad stenografen angår, så är det, att hon börjar uppträda i den utländska fiktionen och där spela guvernantens gamla roll fast i något moderniserad form, icke orsaken därtill utan verkan däraf. Arbetet pas-

Kontorister och stenografer.

sar liksom maskinskrifning bäst för kvinnor. Den unge mannen får så lätt anställning ändå utan att kunna stenografera och kan användas till ett mera mångskiftande och ansträngande arbete. Handelsstenografien blir därför antagligen ett kvinnligt monopol med tiden, medan den ytterst ansträngande referentstenografien, åtminstone tills vidare, hufvudsakligen utöfvas af männen. Riksdagen använder ju uteslutande manliga stenografer.

Det är nog knappast en slump att det stora, vidtomfattande institutet här i Stockholm, som heter *Stenografbyrån*, ledes af två kvinnor, fröknarne I. och D. Svensson. De äro själfva mycket skickliga stenografer, men måste vara mera än det för att kunna organisera och uppehålla ett företag af sådana proportioner som detta. Ett stort antal elever, mest kvinnliga, utgå hvarje år från byrån som färdiga stenografer och efterfrågan från principalerna från hela landet är så stor, att många fått platser långt innan elevtiden är slut.

Men stenografbyrån försöker också utsträcka stenografiens användning till andra områden af det moderna lifvet och därmed också göra chanserna större för dem som lära yrket. Den vill vänja den allmänhet, som icke har bruk för en egen stenograf, att begagna stenografen vid alla tillfällen, då det gäller att spara tid, att ringa upp och telefonera in ett bref, som sedan på kort stund lämnas tillbaka utskrifvet, att låta stenografera ett tal, ett föredrag eller en artikel och därmed få in det talade ordets otvungenhet och omedelbarhet, antingen man sedan vill lära in det själf eller publicera det o. s. v.

Det ligger något framsynt i detta, liksom något nästan amerikanskt affärsmässigt, hurtigt och praktiskt öfver hela institutet och dess två unga verkställande direktörer, som vid en ålder, då de allra flesta unga kontorsflickor ännu ha de mera underordnade platserna, äro principaler öfver en stab af 29 personer.

Men de ha heller icke slöat fram sina dagar i väntan på att blifva försörjda. "Vi satte upp det här företaget så fort vi blifvit myndiga," säga de.

Kontorister och stenografer ha visat benägenhet att vilja sönderfalla i två olika kärer, som arbeta hvar för sig. Så länge som det ännu gäller att först och främst bli så många som möjligt som hålla ihop för att få någon pondus inför arbetsgifvarne, är nog detta ett missgrepp. Man bör se på det myckna i intressegemenskap som förenar, snarare än på det som skiljer, och sluta sig enigt samman kring den organisation, som finnes. Vidsynthet, och hvad jag skulle vilja kalla storslagenhet bli egenskaper, som allt mera fordras af oss alla yrkeskvinnor. Ju fler vi bli, ju mer vi få att säga, ju mera ödesdiger för oss blir bristen på dessa egenskaper.

ELIN WÄGNER.

Begär alltid

KOCKUMS KOKKÄRL

Granit-omaljerade

Giftfria och syrefasta.
Prisbilliga.

Fås på begäran öfver
— allt i hela världen. —

KALMAR ÅNGKVARN A.-B:s

Hafregryn & Sundhetsmjöl

SVEA

Prisbelönta med högsta utmärkelser.

tillverkade af utsökt råvara på tidens ligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

Finnes hos hvarje välsorterad specerihandlare i riket.

Kvinnan och automobilen

DET ÄR väl snart ingen sammanställning med "Kvinnan och — —," som längre förvånar, allra minst den vi gjort här ofvan. Den är förresten för länge sedan som aktualitet på sitt gebit distanserad af kvinnan och luftskeppet, kvinnan och ballongen och liknande. Novellistiken har tagit fatt på och exploatera ämnet: kvinnan och chauffören, men om kvinnan som chaufför hör man däremot icke talas så mycket. Ett ytligt omdöme skulle nog också gå ut på, att hvad en kvinna duger till — men att föra och sköta en automobil knappast.

författarinnans beräkning blott omkring 2,000 kronor och själfva driftkostnaden är ej större, än att man för 360 kronor kan köra 6,000 engelska mil. Miss Levitt har kört genom Europa utan annat sällskap än en revolver och stundom en hund och försäkrar att det går förträffligt. Råkar något i olag tar hon på sig sitt stora hushållsförkläde, öppnar verktygslådan och är utan alltför mycket besvär ånyo klar till start. Hela hennes bok med dess många praktiska råd angående klädedräkt, drickspengar, maskinens skötsel och "motor-manners", går ut på

Hon har icke modet, sinnesnärvaron eller stål-nerverna, icke heller de mekaniska anlag och insikter, som äro nödvändiga. England, som väl fostrar de yppersta sportkvinnorna i världen, har emellertid att uppvisa en kvinnlig automobilist, miss Dorothy Levitt, som fört sin egen automobil i ett snart sagt oräkneligt antal automobiltäffingar öfver hela världen med det resultat, att hon icke blott är kvinnlig världschampion med ett hastighetsrecord af 91 engelska mil i timmen, utan äfven vunnit flere vackra utmärkelser i täfning med hundratala manliga automobilister. Förutom att hon alltså dokumenterat sitt kön såsom kompetent att utöfva en automobilförarens kräfvande yrke i dess mest ansträngande form, har hon utgifvit en populärt hålles handbok för automobilsport, däri hon kåserar om allt hvad en dam behöver veta och iaktta, om hon vill på egen hand företå turer med sin automobil — och hon har därmed visat att icke ens automobilens innersta själ behöver vara ett mysterium för den kvinnliga hjärnan. När hon därtill är ung, vacker,

behaglig och tillhör den mondäna världen, kan man lätt förstå, hennes biografiska uttryck i företalet till hennes bok "The Woman und the car," som af förläggarfirman John Lane i London just tillsändts oss, att hon är "immensly popular". Ut från sin ställning som en banbryterska, talar hon om sina erfarenheter till dem, som gå i hennes fotspår. Och de äro icke få. Den kvinnliga automobilklubben i England har öfver 400 medlemmar och bland Englands högsta societet finnas många damer, som sätta en ära i att själfva sköta sin bil, däribland hertiginnan af Sutherland. För dessa förnäma ladies blir konsten att föra sin bil blott en nyck och en modesak, men för damer, som ha mera begränsade tillgångar, gör det hela skillnaden, om de själfva kunna styra och sköta en maskin eller ej. Det behöfver då ej bli en oupphinnelig dröm att göra turer med sin egen bil. En en-cylindrig, 8 hästkrafters, lätt skött liten automobil kostar enligt

att demokratisera sporten och göra dess behag tillgängliga för vidare kretsar.

I England är man, som nyss antyddes, på god väg mot detta mål, hemma hos oss däremot ha vi ännu icke ens fått syn på det. Af K. automobilklubbens 15 kvinnliga medlemmar äro endast ett par aktiva automobilister. Den ena af dem, fru Alexandra Lindh f. Gjestvang, var den första dam, som här i Stockholm vågade sig på att styra en automobil och det var när hon en gång manifesterat sin körskicklighet genom att själf föra sin automobil nedför den branta "Besvärbacken" å Söder, som den bild togs, hvilken vi i dag meddela automobilkvinnorna. Detta är flera år sedan, då automobilen ännu var ny i Sverige och kunde locka till folksamling, nu har bilen blifvit acklimatiserad, men för tanken att själfva ega och sköta en automobil stå våra damer alltjämnt lika främmande. Kanske kan Dorothy Levitts underhållande och lättlästa bok väcka en slumrande impuls i den riktningen.

1. MISS ISABELL SAVORY, SOM SJÄLF BÅDE FÖR OCH REPARERAR SIN AUTO. 2. FRU ALEXANDRA LINDH, FÖDD GJESTVANG, DEN FÖRSTA KVINNIGA AUTOMOBILISTEN I SVERIGE. 3. MISS LEVITT SYSSLANDE MED SIN MASKIN.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till **Expeditionen af Idun, Stockholm**, erhålles inom Sverige **portofritt!**

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52 felas)	5: 50
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnummer)	6: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1902 (med julnummer)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1903 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1904 (med julnummer)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —
Idun 1905 (med julnummer, n:r 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1908, n:r 4 o. 5 felas	2: —

LÄS!

Ett sagofjäll

Skiss för Toun af Janrik Bromé.

EN AF VÅRA talangfulla unga norrländskare har med ofvanstående bild af Räker, "Sagofjället", sändt oss följande lilla lapplandsägen med dess karaktäristiska ton af trolltrummans förstämde hvirflar genom öde vidder och en för lifvet kämpande folkstams tunga suckan.

"DÄRBORTA ha vi Räker." Min vägvisare, den lille listige lappen från Tjulträsk, stannade och pekade mot väster, där middagssolen lyste öfver brokiga, vackra fjäll och blanka sjöar.

"Se, där i nordväst ligger Svaipa. Är det inte stort och vackert med sin hvita, glimmande snöulvva? Och så ha vi söder om sjöarna, som ni ser där rakt i väster, ett brant fjäll. Det är Räker—sagofjället."

Jag såg genom kikaren från Krappesvare ett par, tre mil bort mot den grå fjällväggen, som nyss kom lappens ögon att lysa upp vid minnet af hvad fordomtima händt. Fjället såg mera ut som en ointaglig, hotande borg med kanoner och lavetter framför en världsstad än en ödehöjd i en aflägsen fjällmark.

"Ett sagofjäll," sade jag halfhögt för mig själf och slog mig ner i gräset.

"Ja, just så. Och nu ska' jag berätta."

Lappen kastade hurtigt af sig ryggbördan och tände sin pipa. Och så började han:

"När det hände vet ingen. Men länge sedan är det. Ja, det var under de sagodunkla tider, då karjelats under mord och plundring drogo genom Lappland och våra förfäder jagades som eftersökt villebråd.

Då fanns det här i Pite lappmark en stam, som var rik på renar och silfver. Dess medlemmar drogo med stora hjordar från skogarna kring Hornavan i öster till saltvattnet i väster eller tvärtom, men Räker var, trots stormarna och kölden, hufvudvistet med djupt lönliga gömställen och underbart mäktiga offerställen.

Här vakade de äldre lapparne, ofta med hemsk räddhåga i sinnet, öfver skatterna, medan de yngre foro omkring i renskog. Här trummade nåjden sin kåbdes och läste med mystisk visdom bland de smutsiga figurerna på skinnet, om sol snart var att vänta, när oväder drog öfver fjällen, om renarna voro i fred för varg och annat vildmarkens otyg, om fisket lönade sig i sjöarna eller jakten i skogarna, om gudarne

voro offernöjda eller om någon fara hotade stammen.

Så hände en vinterdag, berättas det, när nåjden som vanligt bullrade på sin spåtrumma, att ringen envist höll sig till Rota, det onda väsendet, där han satt på sin oformliga offerhäst. Nåjden blef ifrig och bestört. Han slog på skinnet, så att det mullrande ljudet hördes vida omkring hans jordkåta, men ringen flyttade sig föga. Då lade han darrande ifrån sig hammare och trumma, sammankallade stammens män i sin hydda och sade dem, att aldrig förr hade Rota så härskat öfver hans sällsamma kåbdes som denna dag. Det förestod stammen något ondt, en fara större än alla andra.

Knappt hade han sagt detta, förrän en ung svainas sparkade af sig skidorna utanför, lyfte på okset och raglade uttröttad omkull innanför dörröppningen. Men ögonblicket därpå reste han sig på sina knän och stammade: "Fly eller bered er på strid! Våra renar äro skingrade af en blodhungrig fiendehop, och i morgon senast ha vi den här. De söka vårt silfver och våra kvinnor."

En storm af fasa och veklagan svepte kring det hvita Räker.

Den åldrige nåjden behöll dock sinneslugnet bäst. Han talade om alla de strider och motgångar, stammen haft, huru den körts undan från skog till skog och från sjö till sjö. Så hade den slagit sig ner och byggt sina jordhålor häruppe på Räker. Och nu var äfven denna fristad hotad.

Han tog ånyo under männens djupa vemodiga, vördnadsbetygelser fram sin kåbdes, föll på knä längst fram i kåtan och började en ny våldsam spådomsakt, medan folket ropade och jämrade sig. Och se, allt hopp var icke ute! Ringen visade på hjälp och utvägar. Men Radien, den underbare, mäktige guden, som hade sitt hemvist längst uppe vid stjärnehimlen, fordrade genast ett offer. Och det dröjde ej

heller länge, förrän offerlågan flammade kring en nedstucken, hvit renoxe.

När vinterkvällens skymning sedan föll öfver Lappland och himlens stjärnor tändts, hade stammen beredt sig på morgondagens händelser. Kvinnorna hade huggit ut trappsteg i fjällbrantens is och männen hade fällt timmerstockar i dalen och släpat upp. Ett par unga svainasögon spejade ständigt öfver de mörka vidderna, medan det öfriga folket vakade den oroliga hemska natten inne i sina svarta kojor.

Tidigt i dagningen tyckte sig väktaren se fiendehopen ringla fram just öfver denna fjällrygg, där vi nu ligga, och fram på förmiddagen, när solen hunnit upp ur de svarta skogarna därnere i sydost, stodo fienderna strax under fjället. Då rusade alla män och kvinnor ut till sina platser och sågo med sina förskrämda ögon, huru de storväxta, väl beväpnade männen därnere omedelbart gjorde sig färdiga till stormning och ryckte upp för branten, där trappstegen voro uthuggna. Och först när den främste af de anstormande föll med ett skärande skri för ett försätligt spjutkast af en ung lapp, skedde stammens framryckning. Och den bestod däruti, att lapparne släppte den ena timmerstocken efter den andra nedför branten. En jämn, men blodig väg sopades under stormande segerjubel från männen, kvinnorna och barnen, som med så lysande framgång försvarade sitt stolta Räker. Det berättas att endast en af hela fiendehären lyckades vapenlös undkomma."

Så lydde sagan. "Hvad tycker ni?" frågade lappen med en viss stolthet i sin tunna röst. Och så fortsatte han: "Under sena tider har man funnit afbrutna svärd och spjut nedanför branten, hvadan sagan nog har rot i en sann och stor händelse."

Vi reste oss, kastade våra bördor öfver axlarna och vandrade vidare ut i fjällmarkerna mot nya tafloer och sagor, som Lappland är så underbart rikt på.

En kvinnlig postmästare.

CAROLINA CHARLIER.

TID EFTER ANNAN går genom pressen meddelandet att till skötandet af den eller den befattningen utsetts en kvinna, och stundom heter det i notisen att det är den första svenska kvinna, som fått sig tilldelad sysslan i fråga.

Nu har vårt land i dagarna fått sin första kvinnliga postmästare, i det fröken

Carolina Charlier utnämns att beklåda postmästarebefattningen vid nya postkontoret i Skurup, som öppnas den 1 näststundande april.

Själf utgången ur ett hem, där postala intressen spelat en hufvudroll — föräldrarna voro nämligen postmästaren Carl August Charlier och Christina Ohlsson — kom dottern Carolina redan vid 16 års ålder, och då som enskildt biträde, i postverkets tjänst. Sedan avancerade hon under åren, blef 1890 t. f. postexpeditör i Lund och 1908 ordinarie postexpeditör i samma stad, från hvilken tjänst hon nu afgår för att tillträda postmästarsysslan i Skurup. Personligen prisas fröken Charlier för en sällspord trohet och samvetsgrannhet i arbetet som ock för ett sympatiskt väsen.

LUZERN

o Förmäm vistelseort under sommaren. o
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

Kungadagar i Dalom

FRÅN KONUNG GUSTAFS OCH KRONPRINSPARETS BESÖK I DALARNA FÖRLIDEN VECKA.

1 o. 2. Konungen och kronprinsessan under skidutfärderna i Rättvik. 3. Utanför Leksands kyrka, under det de kungliga gästerna bevistade söndagens gudstjänst. 4. Leksandsbönder i högtidsstass. 5. Konungen tackar Leksands folkkör för sången. 6. Zorn mottager de kungliga i Mora. 7. En språkstund med Morkarlarne. 8. Kronprinsen o. grefvinnan Trolle vid besöket i Mora. 9. Affärden från Mora. 10. Konungen tar afsked af Rättvik. Foto för Idun af Wilhelm Lamm.

STOCKHOLMSLIF: EN KVÄLLSSTUND I OPERAKÄLLARENS MATSAL EFTER TEATERFÖRESTÄLLNINGARNAS SLUT.

En festklädd och elegant publik fyller vid denna tid på dagen alltid den af Björcks färgfriska väggmålningar och ekboaseringens förgyllning strålande lokalen med glädteggande sorl — en typisk bild af det moderna "tout Stockholm", som vill se och ses. Artisten Tycho Ödberg har för Iduns räkning tecknat den vackra bilden.

NÄR JAG någongång tänker på, hur jag började skriva, dröjer jag icke vid de enstaka skisser, som i mina tidigare ungdomsår sågo dagen i "Ny Ill. Tidning" eller "Idun". Icke heller söker jag återupplifva minnet af alla de öfversättningar jag gjorde af Heinrich Heine — som jag dyrkat — och hvilka öfversättningar jag för öfrigt aldrig pröfvade på att få återgifna i tryck. Allt detta ligger i mina ögon fjärran från ämnet, och allra minst återgår jag till de dikter jag själf i djupaste hemlighet brukade författa och där jag — hur löjligt det kan låta — helst sysslade med lifsgåtorna. Hos till det yttre soliga och leende unga naturer finnes ju icke sällan en ådra af djupt allvar för att icke säga vemod, och innan ett det sällammaste öde förde mig till Birma, där luften stod mättad med Buddha, kände jag väl till hans lära genom ett passionerad studium af Schopenhauer, som hade ett afgörande inflytande på mitt sökande unga flickingenium och var min tankes trogne följeslagare i ungdomens ensamma år.

Men detta tillhör andra världar, drömmens världar... När jag tänker på mitt första författarskap, minns jag "Fata Morgana", ty denna lilla novell blef ett omslag i mitt den tiden just ej så glada och — trots yttre omständigheter — underligt ensliga lif.

Det är längesedan nu, och i de dagarna skref jag icke mycket, — jag läste mera och med en lidelse, hvars hela glöd man väl knappt kan bevara genom åren... För öfrigt hade förhållandena fogat det så att jag måste söka "förtjäna pengar", och detta gjorde bland annat att jag kom att ge lektioner i mitt modersmål och främmande språk och fick hjälten i "Fata Morgana" till elev under närmare ett helt års tid...

Carl Carlovitsch — jag får väl kalla honom Carl Carlovitsch — läste svenska för mig två gånger i verkan och gjorde så stora framsteg i det vackra tungomål jag med stolthet kallar mitt, att vi slutade med att tala om så godt som allt emellan himmel och jord. Eljes visste jag knappast mera om honom än att han ägnade sig åt vetenskapen och hade uppehållit sig långa tider i Ryssland. Det var ju därifrån han berättade mig den för en man säkert tämligen brydsamma historien om hur en ung flicka förklarar sina känslor för honom under en bergvandring nere vid Svarta hafvet och hur han låtit henne förstå, att dessa känslor voro o svarade...

Nu har jag ju skådat en del af världen, men få människor ana väl hvilken magisk lockelse det främmande och aldrig sedda utöfvade på mig vid 25 års ålder, då jag satt och inbillade mig att allt det märklige i lifvet nödvändigtvis måste gå mig förbi... Carl Carlovitsch behöfde bara nämna ordet Kaukasien och Svarta hafvet för att luften skulle stråla i det gamla förmaket därhemma vid Styrmansgatan i Stockholm... För några år sedan for jag själf två gånger öfver detta Svarta haf utan att finna det så vidare vackert, men hvilka nejder kunna skina så som de vi se i vår inbillning? För öfrigt gällde min sagesmans berättelse ju något helt annat än Svarta hafvet, och han framställde den unga flickans frieri ungefär så som jag sedermera återgafvit det... Hur lyssnade jag icke med hela min varsel, hvilken helig stillhet såg jag icke sänka sig öfver Olga Nicolajevna, när hon gjorde sin bekännelse och fick hans afvisande tystnad till

MITT FÖRSTA FÖRFATTARSKAP

svar... För mig blef hon något af det högsta af allt som är kvinna, genomskinlig som kristall och full af vidtskådande, sorgsen ro... Carl Carlovitsch talade alltid om henne med den oberörda beundran jag hade så svårt att förstå, när det gällde Olga Nicolajevna; — ödet har låtit mig göra bekantskap med henne eller en ung kvinna, som kunde varit hon...

Det var i Hälsingfors, där jag i min tur tog lektioner i ryska för en ung dam — utan aning om att dessa lektioner sedermera skulle komma mig till godo i praktiken, om jag också icke frågade stort efter grammatika, när jag stod och lagade *boeuf à la mode* i Baku eller försökte anrätta hvita böner — det enda ätbara vi till slut ägde i huset — på ett nytt och aptitligt sätt, medan kulorna haglade om mig och min vettskrämda Mascha från vårt sönderskjutna köksfönster under de blodiga verkorna i förödelsens stad...

Men detta är en sak för sig, och för att återvända till min ryska lärarinna, som för öfrigt hade en droppe finskt, kanske äfven svenskt blod i ådrorna, vill jag bara säga att hon var förtjusande. Utan att vi någonsin "lade bort titlarna", som man säger därhemma, eller blefvo hvad man kallar förtroliga, tror jag att denna unga kvinna skulle kunna sagt mig saker, som det eljes sällan faller en in att berätta, och hon talade som Olga Nicolajevna talar, bokstafligen, ord för ord... Jag vågade aldrig säga henne det, så litet kände

vi hvarandra till det yttre, men hennes svala, fina intellektualitet var mig en glädje, och i mitt stilla sinne tog jag emot hennes yttranden med utsträckta händer som man tar emot skänker... Jag minnes hennes vackra, låga stämma, minns hur hon talade lärgst ute på läpparna, minns de lugna rörelserna af hennes smala händer... Hennes sällskap var mig en vederkvickelse och en hvila — men aldrig kunde hon väl ana att jag låt henne vara olyckligt kär i den i mina ögon ganska intagande Carl Carlovitsch, och detta så mycket mera som hon ej hade en aning om att denne Carl Carlovitsch fanns till...

Ja, hvad är det sedan att tillägga? Det sakförhållandet att jag, som mest lefde i min aflägsna, inre värld, så fjärran från litterära kretsar, fick en förläggare och därtill — på den tiden — den störste vi äga därhemma, Albert Bonnier, skyller jag ytterst min bästa och käraste vän, Signe Hebbe, hvilken så många gånger gladt och uppmuntrat mig i sorgsna stunder. I den stora konstnärinnans hem träffade jag nämligen Ellen Key, och denna senare var nog älskvärd att spåra en del tilltalande egenskaper i "Fata Morgana", som varit tryckt i kalendern "Nornan". Och så hände det sig att jag fick ut en bok och kom till Paris och — — — Men fortsättningen skulle ta alltför lång tid att berätta och har ju icke heller någonting att skaffa med "mitt första författarskap"...

JANE GERANDT-CLAINE.

Lärrinnehemmet i Hägerstad.

BLAND ALLA vackra slott och gårdar i det för sin skönhet och sitt angenäma klimat berömda Tjust intager Hägerstad slott vid sjön Vindomen i Hannäs socken en framstående plats. Och ändå ligger dess förnämligaste behag ej i dessa yttre egenskaper, utan i den känsla af hemtrefnad, komfort och ro, som möter hvarje besökare af detta hems inre.

Själva ordet *hem* har ju toner, hvilka beröra våra djupaste känslor, som draga och locka! Och Hägerstad vill locka, vill bjuda ett hem åt den, som intet dylikt har, men som kanske saknar det så mycket mer, emedan lyckliga hems hägn och trefnad icke äro henne okända från en tid, då hemmets största skatt varit lämnad i hennes vård, då genom henne de känsliga barnasjälarna fått kunskapens näring samman med mängden god och rik väckelse.

Föräldrar och barn i lyckliga hem hafva nu i sin tur börjat bjuda hemtrefnad och hvila åt dessa barnens och hemmens vänner.

I nr 20 af Idun för 1907 finnes en noggrann redogörelse för den verkliga ståtliga utrustningen af Hägerstad slott med trädgård och park, liksom fotografier af de tjugande omgifningarne, där man på andra sidan den lilla viken har kyrka, prästgård, poststation m. m.

Jag öfverhoppas således nu beskrifningen på all tidsenlig komfort och rekreationsmedel, för att blott nämna att allt detta, hvar på så rikligen bjudes, har kostat så mycket, att hemmets fonder starkt medtagits. Ännu en tid måste därför den allmänna offervilligheten och intresset för hemmet anlitas, då det nu änyo går att under en ny husmoder öppna sina portar nästa 1 maj. Pensionärer ur hemlärarinornas led mottagas till ett antal af 10 eller 15 mot en afgift af omkring 40 i månaden. I mån af utrymme emottagas äfven, dock endast under sommaren, inackorderingar till något högre pris. Genom öfverenskommelse kan ju sedermera inackorderingen, om så önskas, förlängas. Höstarne i våra trakter bruka vara milda och angenäma, inbjudande äfven de till friluftslif.

Styrelsens adress är Hägerstad, *Solfvesta*, eller Tjustad, *Storsjö*, och dit kunna skrivelser i ämnet och ansökningar adresseras.

TJUSTBO.

JANE GERANDT VID 25 ÅRS ÅLDER.

Mot magplågor

äfvensom vid fall af **hemmoroider** har behandling med Salubrin ofta medfört lindring och varit till nytta, då Salubrin användts på sätt som i bruksanvisningen angifvits. Naturligtvis bör man i dylika fall, äfven då man

finner nämnda behandling göra god nytta, snarast anlita läkare för att erhålla fullständig ledning med hänseende både till sjukdomens behandling och förekommande af återfall. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäftan årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Efter originalfotografi insändt af författarinnan.

Som agnar för vinden

EN BERÄTTELSE FRÅN JORDBÄFNINGS-
LANDET FÖR IDUN af **ASTRID-ANNFELT**

(Forts.)

SIGNORAN BÖJDE sig återigen öfver den unga kvinnan.

— Tänk, om ni skulle skada ert lilla barn med att inte lyda doktorn och få vård och hvila, sade hon så lågt, att ingen annan kunde uppfatta orden.

— *Vergine bedda!* Med en impulsiv rörelse sträckte den unga modern sina händer liksom skyddande öfver sitt sköte.

— Det är väl bäst, att vi går genast?

— O ja, Gud förlåte mig min tanklöshet! Utanför dörren till operationshytten lutade hon sig ett ögonblick mot broderns axel. — Käre! sade hon som ville hon lugna hans oro.

Fem minuter senare stod hon åter i dörren. — Allt var så bra, utropade hon med ett lyckligt leende — och nya trasor har jag fått om benen!

— Sköt väl om henne! Skeppsläkaren tittade fram öfver hennes skuldra.

— Jag är ju hennes bror. Den unge mannen vid hennes sida lade armen om henne och förde henne under däck.

— Se här! En matros lade ett litet barn i signorans armar och skyndade åter bort till fallrepstrappan.

Barnet, en liten flicka, såg ut att vara en sju, åtta månader och var rödkindad och fet.

Kanske är hon törstig? — Var snäll och skaffa mig en sked och ett glas vatten! bad signoran en skeppspojke, som flög efter det begärda. Snart skrapade skeden mot botten i glasets, men den lilla munnen öppnades alltjämt begärligt. — Här måste mjölk till!

Skeppsgossen flög ned i förrådsrummet efter en burk kondenserad mjölk, som späddes ut och värmdes öfver en spritlåga i "apoteket". Och det dröjde inte många minuter, förrän äfven mjölken var slut. Då sänktes den mörka ögonfransen mot den rosiga kinden, och andedragen kommo djupa och jämna.

— Hur skall man få veta, om hennes föräldrar lefver? vände sig signoran till en kvinna, som satt bredvid henne på bänken.

— Jo, de lefver båda två, men har inte kommit ombord än. De har saker att hålla reda på i färjan. Jag har förlorat allt, jag, kom det med en djup suck, och hufvudduken drogs ännu längre fram i pannan. — Värre är det med det brutna benet, tillade hon efter en stund.

— Hvem har ett brutet ben, modern?

— Flickan, vet jag.

— Den lilla! Signoran drog undan en flik af filten. Det högra benet låg i en krökt linje öfver det vänstra. Strax nedanför höften kändes en stark upphöjning.

— Det måste ju ögonblickligen spjålas! Hur är det möjligt, att hon inte tycks känna smärtor? Signoran lade filten till rätta igen och reste sig upp, alltjämt hållande den lilla i sina armar.

— Såna små kräk har så mjuka ben, mumlade kvinnan innanför hufvudduken. — Det är nog inte stort värre än för en kyckling att bryta sin vinge.

Läkarne förklarade, att den sofvande lilla borde väckas ur sin goda sömn och gjorde plats åt henne i ett hörn i hytten.

Signoran gick då ned på mellandäck för att se efter om flere barn förts ombord. Där befann sig redan minst ett tjugotal barn intill treårsåldern.

I förrådsrummet framlämnades beredvilligt både socker och mjölk, och kocken i köket gjorde genast plats på sin spis.

En kvart senare börjades rondan.

Här ett litet sammetsmjukt dockbarn på fem månader, som förlorat sin mor och var det enda fadern numera ägde i världen. Två små gossar hade följt modern i döden. Där en liten, som nyss börjat gå, och som ensam räddats åt sin gamla darrande och skumögda farmor. En ett-åring, som uteslutande var hänvisad åt en adertonårig systers omsorger, en treåring, som hade lyckan af både far och mor — —

Signoran gick från den ene till den andre, och öfverallt möttes hon af begärligt gapande små munnar och lysande ögon. De, som själfva kunde gå, kommo efter i en rad i hopp om ett glas extra eller en liten bit socker ur förklädesfickorna. Och innehållet i den stora bleckflaskan räckte godt till för extra ransoner, inte var det heller ondt om sockerbitarne. I synnerhet var det en liten fyraåring, som aldrig kunde äta sig mätt. Egentligen skulle hon ju anses för stor till att få vara med om mjölk-drickningen, men det var som tittade ett litet änglapar fram ur variga ögon och hennes knubbiga hand hade fattat ett så hårdt grepp i signorans klädning, att det inte blef möjligt för denna att värja sig.

Ett skrik skar igenom luften. Signoran vände sig åt det håll hvarifrån ljudet kom och upptäckte en grupp, bestående af två kvinnor och tre barn, bakom stora skorstenen.

— Hvarför skriker gossen? Han är kanske hungrig? frågade hon och gick fram till den äldre af de båda kvinnorna.

— Han skriker för att han fick smäll. Olydiga pojke, som inte kan hålla sig från ringen. Snart dimper han väl i! Till ytter-

mera visso tog modern och ruskade om sin förhoppningsfulle telning ett duktigt tag.

— Toni... inte... jöja... så... mej... kom det under afbrutna snyftningar, och ett litet svartlockigt hufvud gömdes skamfullt i det moderliga skötet.

Signoran satte ifrån sig bleckflaskan och lyfte upp gossen på armen. — Om du nu är riktigt snäll, skall du få så mycket mjölk du någonsin orkar dricka och en sockerbit i hvar hand.

— Toni snäll! Toni tycker om socker! Hela det lilla tårdränkta ansiktet strålade plötsligt upp, och armarne fäktade i luften.

— Signora! Den unge ingenjören, som liknade Goethe i ungdomsåren, kom brådskande fram. — Jag har sökt er öfverallt. Ni måste komma ned under däck och se en liten förtjusande vacker flicka. Hon har blifvit framgräfd ur en ruinhög först i dag och har förlorat alla sina anhöriga. Allt tyder på att hon är dotter till rika föräldrar, ty hon vill inte dricka ur tennmugg och säger, att lakanen i sängen är för grofva.

— Gaf ni akt på hvilken skönhet, som satt bredvid kvinnan med de tre barnen? frågade signoran, under det de banade sig väg öfver mellandäcket, där skarorna växte med hvarje minut.

— Ja, men hon verkade som den förkroppsligade sorgen. Hvilket uttryck af förtviflan hon hade i sina vackra ögon.

— Också hon har förlorat alla anhöriga. På den andra kvinnans vördnadsfulla sätt mot henne kunde jag förstå, att hon måste vara af god familj. För resten bär hon det yttre rasmärket. Hvilken hållning! Och jag såg ett utomordentligt dyrbart litet diamantkors på en arbetad guldkedja sticka fram mellan häkorna i den tarfliga blusen.

Nere under däck väntade tusentals sängplatser på att bli tagna i besittning. Öfver-skådliga rader af järnbritsar sida vid sida. Några hundratal voro redan upptagna af sårade och sjuka, som fyllde luften med en svag jämmer.

— Här är det! Den unge ingenjören stannade och visade på en bädd nära taket. Mot det grofva örngåttsvaret hvilade ett barnhufvud med drag som huggna i marmor. Några mörka hårslingar lågo ned öfver den hvita pannan, ögonen voro slutna och andhämtningen ojämn och hastig.

På bädden bredvid satt en ung man, som blifvit så utdragen på längden, att ingenting blifvit kvar för axelbredden. Hans långa, spindelsmala ben räckte nästan ända ned till bädden inunder. Med den mest spända uppmärksamhet följde han det sofvande barnets minsta rörelse, och oupphörligt stego honom fårarne i ögonen.

— Det är han, som från början tagit hand om den lilla flickan, upplyste ingenjören. Till sammans med oss andra var han sysselsatt med att bära ombord de som lågo på bårarne, då han kom att uppmärksamma henne.

I detsamma slog den sofvande upp ögonen.

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

Pris för helt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnummer 30 öre.

— Mariuccia! Ingenjören klättrade snabbt upp för järnräcket — Mariuccia, kan du hälsa riktigt vackert på den här signoran, som jag hämtat till dig?

Den lilla flickan såg på den främmande med uppspärrade ögon: — Jag känner inte! sade hon i tvär ton och slöt ögonen.

— Men Mariuccia, inte skall du svara så!

De svarta ögonen öppnades på nytt, och det hade kommit ett uttryck af ångest och vildhet i dem. — Jag har ju sagt, att jag inte känner! ropade hon och brast i våldsamt gråt.

Den länge och smale böjde sig öfver den lilla och försökte alla upptänkliga medel för att lugna henne. Han försäkrade, att hon inte behöfde hälsa på någon människa i världen, om hon inte ville det själf, att alla bara ville henne väl, att ingen ville ha henne att gråta. Han tog fram sin klocka och sin hvisselpipa och sin nyckelring och förklarade, att hon skulle få det alltsammans, bara hon ville bli glad igen.

— Nycklar ger man bara till småbarn, svärade den lilla snyftande, men i detsamma måste hon mot sin vilja le.

— Ja, det var sant, det, du är ju stora flickan.

— Jag blir tio år i vår och då skall man... i detsamma brast hon på nytt ut i våldsamt gråt. — Mamma! Jag vill ha min mamma! Hvar är min mamma? ropade hon.

— Signora! kallade en röst från en bädd ett par steg längre bort. Det var ett feberglödande ansikte, som stack fram ur en massa oredigt hår.

— Signora, här under täcket har jag mitt lilla barn, som bara är fyrtioåtta timmar gammalt. Det föddes ute i det fria, och jag har ingen mjölk att ge det.

Signoran tog emot ett litet bylte, där det framskyntade ett litet rödt och rynkigt ansikte. — Är det ingenting annat jag kan göra för er? frågade hon.

— Säg mig bara ert namn!

— Giulia.

— Signora Giulia, tag väl vara på min Lucia!

— Mariuccia — Signora Giulia lyfte upp det lilla byllet.

— Kan du se en sådan liten söt flicka jag har här? Mariuccias tårar torkade som genom ett trollslag.

— *Bedda picciridda!* Får jag ha henne hos mig?

— Den lilla stackaren måste äta först! Sedan kommer vi och hälsar på dig.

— Kom snart! *Bedda, bedda!* Mariuccia kysste gång på gång på fingret och log ett det vackraste leende mot den oförstående Lucia, som nöjde sig med att rynka på näsan.

Under väntan på att flaskan skulle göras i ordning inne i apoteket begagnade signora Giulia tiden till att äse, hur friska och sårade om hvarandra fördes ombord.

Matrosar, läkare, ingenjörer, alla arbetade de i sitt anletes svett. Här kom en uppför den långa fallrepstrappan med två tre barn i famnen på en gång, de två nästa förde en bår emellan sig, en annan bar en äldre, som inte orkade gå själf... Och "jägaren", signor Carlo, sprang ofta ned i de alltjämt nya båtarna, som lade till, för att räcka en hjälpande hand och sparade inte sin skuldra, när det gällde att lyfta bårar i höjden. Advokaten var bullersam och mångordig, men sträfvade som ett lastdjur. Hvar var ryssen? Han syntes inte till. Bland matroserna var det en ung, ståtlig och vacker man, som liksom utdelade glädje och godhet och hjälp åt alla håll. Han hade ett uppmuntrande leende, ett vänligt ord för

hvem som kom i hans närhet. De små barnen lockade han att skratta, de gamla välsignade honom för hans starka armar och lätta grepp i lemman, som värkte. Mest var det barn och åldringar, som blifvit lefvande framdragna ur ruinerna. De kunde nöja sig med mindre luft. Ungdom och medelålder dukade lättare under.

På däckets stodo bårar i långa rader med åldringar, som fyllt sina sjutti, åtti, nitti år.

Här låg en åttioårig gumma, som fått sina ben krossade och hade ansiktet betäckt med sår, men hon lefde! Där en sjuttioårig gubbe, som hade högra axeln ur led, vänstra armen bruten och ena kinden uppflykt, men han skulle antagligen komma att lefva. Lefva några ensamma och fattigdomens år på en plats långt från sin födelseö, och han skulle komma att sofva den sista sömnen fjärran därifrån.

En efter en buros de in i operationshytten och fördes sedan under däck.

— Här är mjölkflaskan, temperaturen är ännu litet för hög!

— Skulle ni kunna skicka en läkare ned under däck? Den lillas mor ligger i feber.

— Det skall jag genast ställa om.

Endast fot för fot kunde signora Giulia komma fram öfver mellandäcket. Öfverallt grupper af män och kvinnor och barn.

Uppe i däcksalongen fanns ingen utom den unga ryskan. — Det här är ju alldeles misslyckadt! sade hon. — Man har ju ingenting att göra.

Signora Giulia höll på att ge luft åt sin häpnad öfver ett dylikt yttrande, men besinnade sig och teg. I stället lade hon ned den lilla i knät och försökte få henne till att suga på nappen. Men det gick inte vidare bra. Om det lyckades med sugningen, så lyckades det inte med sväljningen, och mjölken sipprade fram vid mungiporna och ned på halsen. Inte utföll det heller mycket bättre med smält socker i en näsdukssnibb.

— Du är visst rent för liten, lilla Lucia, och jag tycker rakt inte om att dina händer är så kalla.

I detta bekymmersamma ögonblick kom den ene amerikanske läkaren och tittade i dörren.

Ett par minuter senare förde han signora Giulia med Lucia till en annan nedgång under däck och fram till en bädd, där det låg en kvinna med ett sofvande barn vid bröstet.

— Räcker det för en, så räcker det väl för två, sade hon och lade Lucia vid det andra bröstet. Nu var det ingen svårighet med matfrågan längre.

Signora Giulia böjde sig ned öfver det sofvande barnet. Men det var ju den lilla flickan med det brutna benet!

Modern lyfte en smula på filten. Det brutna benet hade nu blifvit rätadt ut och spjaladt. Dess ägarinna sof lika godt för det.

— Signora... signora... signora! Det var en gummas lallande stämman.

— Hvad vill mor?

En darrande hand räckte fram en bit tidningspapper. — Hon skulle väl inte kunna ge mig en smula snus?

— Jag skall höra efter i förrådsrummet, svärade signora Giulia leende.

— Men ge mig det sedan så att ingen ser det. Gumman plirade illparigt med ena ögat. Det andra var igensvullet, och hela hufvudet ombundet med bindlar.

— Vill ni följa med mig till afdelningen för de svårast sjuka, missis? frågade mr. Houd. — Där ligger en gammal kvinna, som förskräckelsen delvis paralyserat. Hon kan endast få fram oartikulerade ljud. Åtminstone förstår hvarken jag eller nunnorna henne, men de är ju också till hälften engelskor.

— Är det nunnor här ombord?

— Ja, drottningen har för en timme sedan skickat hit ett par från sitt fartyg. De har kommit från Malta.

Vid sidan om apoteket låg en trappa, som förde ned till afdelningen i fråga.

Mr. Houd visade på en bädd. — Hon ligger där!

En gammal kvinna med grofhuggna drag och den rynkiga huden liksom barkad af många decenniens brännande sol räckte fram en mager, knotig hand mot signora Giulia, som böjde sig ned öfver henne.

Det började rycka våldsamt i ansiktets musklerna, och en ström af tårar sköljde plötsligt ned öfver kinderna.

— Inte gråta, inte gråta! Signora Giulia fick hastigt fram en näsduk ur sin förklädsficka och försökte torka bort de åter och åter framströmmande tårarna.

— Säg mig, om mor förlorat sina barn eller sin man.

Den gamla gjorde en våldsamt ansträngning och lyckades till slut få fram ordet: sju.

— Hade mor sju barn?

En ny ström af tårar. Läpparne arbetade åter konvulsiviskt:... Um... ber... to... — Hette äldste sonen Umberto?

Det förtviflade uttrycket i blicken tycktes ge rum för ett lugnare. Hon var visst på väg att bli förstörd.

— Har mor blifvit skild från de sina eller finns någon af dem här ombord?

— Sju... sju...! Det kom som ett skrik.

— Har mor förlorat dem alla?

— ... Um... ber... to... Um... ber... to!

Något annat än sju och Umberto kunde hon icke få fram, och hvem vet, hvad hon trodde sig säga med de orden.

— Jag skall höra efter öfverallt, mor, om här finns någon, som heter Umberto.

— ... Sju... sju... Snyftningarna blefvo småningom svagare och svagare och efter en stund sänktes ögonlocken, men alltjämt runno tårarna fram mellan de glesa, hvita ögonhåren.

En hand rörde lätt vid signora Giulias skuldra.

— Signora, ni skulle väl inte vilja åtaga er att bada en liten gosse vi har här? Vi har rakt inte tid med det, och han tycks inte ha någon anhörig i lifvet.

Signora Giulia följde med nunnan, hvares mjuka, nedhängande dok fladdrade vid hennes minsta rörelse.

I den inre hytten stod en annan nunna lutad öfver en bädd, där det låg en ung flicka med feberglödande kinder.

(Forts.)

Gwens trågobyrå.

REDAN I SAMBAND med Gwens öfvertagande af vår modeafdelning "Från Rue de la Paix till Strandvägen" tillkännagifvo vi, att vi lyckats med vår nya medarbetare träffa en öfverenskommelse, som ytterligare sätter läsekreisen i tillfälle att tillgodogöra sig hennes goda omdöme, erfarenhet och stora uppfinningsrikhet i allt, som gäller toalettens område, där hon är vår främsta svenska auktoritet. Dessa Gwens egenskaper ha våra läsare föröfrigt helt säkert redan själfva konstaterat i de artiklar hon i *Idun* signerat med sitt kända märke. Vi påpeka ännu en gång, hurusom detta privilegium att korrespondera med Gwen i kvistiga smakfrågor och praktiska detaljfrågor är en alldeles särskild förmån för *Iduns* läsare, helt visst icke minst välkommen i de hem, där husmodern måste se till att få ut det mesta möjliga af den för hemmets försköning och den egna toalettens disponibla summan. Brevet adresseras till Gwen, *Iduns* redaktion, och måste åtföljas af dubbelt svarsporto.

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta

Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blusif 40 öre, Kjölsmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästern Samuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

Från
Rue de La
Paix

till
Strand-
vägen

DET ÄR egentligen trista nyheter jag kommer med midt i all denna ändamålslösa vårvinter om höga vederbörande verkligen lyckas få sin vilja fram, hvilket vi ju ännu icke veta något om med säkerhet, så tycks det som om allt det hvilket gjort det nuvarande modet till en idealförening af modern kultur och förständig hygien skulle få stryka på foten för att den aldrig sinande nyhetsfloden icke ett ögonblick skall svika sin egentliga uppgift och upphof — att hålla de stora modeleverantörernas fickor i ständig och behaglig tyngd och spänning. Ty ni bör icke glömma, nådiga fru och fröken, hvarje gång det underliga oemotståndliga i ett nytt mod rycker er med sig, att detta dock är själfva den skapande drifkraften i hvarje mod!

Allt det som varit smygande linjemjukt och förfinadt hygieniskt vill man ta ifrån oss, för att istället ge oss snibblif öfver mer eller mindre pinsamt snörda korsetter och med en massa andra oförnuftens attribut. Att tala om en massa detaljer om det ännu alls ej färdiga modet tjänar just ej mycket till, under den närmaste månaden kommer det först att ta fastare form, och

väl närmast får kalla panier, fast det måste då medges att benämningen är vida mer sensationell än modellen. Men hvad gör man icke för reklamen! Trots snibblifven på de bättre klädningarna, (men därför ju icke obligatoriskt på *alla* bättre klädningar!) kommer till vanligt bruk de härliga kortlifvade toaletterna utan allt för markerad midja att finnas kvar, som vi hoppas för en ganska lång framtid. Det är i alla fall fullt säkert att sy sådana ännu, modellen håller nog lika länge som en normal klädning.

Och hattarne! Er egen största palmkruka, med respekt att säga upp och nedvänd öfver ert förtjusande hufvud, min fru! Och garnerad med hvad ni för tillfället har för händer, det är icke mycket som icke är "aldeles förfärligt en vogue". För öfrigt komma nog de stora stilhattarne så småningom, och med dem en aldeles förtjusande empirekråka, som de hittade på iör en månad sedan i Paris, och som man påstår de redan ha tröttnat på där nere. De kunna ju då för billigt pris skicka hit dem, så skola vi ta hand om dem, oss komma de att klä!

Färgerna: Hitintills gammalblått och koppar.
GWEN.

med detta vackra väder ha vi ju heller icke så brådtom med vårstassen, men dess omisskänneliga och fruktansvärda ledande tendens är det förfärliga snibblifvet! Och om detta vill jag i dag för er speciella räkning skriva några varningens allvarsord. Ser ni, snörlif i och för sig anser jag vara en ur koketterisynpunkt så godt som nödvändig sak, men förståndigt sydt och förståndigt använt, och nu är det så att ett snibblif, om det skall vara någon chic med det, absolut fordrar en mycket markerad midja, som ju på de flesta figurer icke kan uppnås utan snörning. Och denna är för det första, det största tortyrmedel en modern hjärna kan utspekulera, och för det andra på annat sätt i allo ofördelaktig för utseendet Hållningen, hyn och plastiken fördärfvas fullkomligt af ett för hårdt åtdraget snörlif, för att nu icke tala om humöret och den glada minen, som af många förståndiga människor anses vara det allra viktigaste för det kvinnliga utsendet!

Jag har sett flera modeller med snibblif, bland de hypermoderna bilder vi i dag bifoga finner ni en snibblifsklädning, som dessutom är försedd med hvad man

1. Modell Weeks. Klädning af gammalblå brokad. 2. Modell Buzenet. Klädning af körsbärsfärgad voile öfver underklädning af hvitt liberty. Isättning af cremefärgad spets. Lif och kjol garnerade med snörmakeri i klädningens färg, svarta sidenband och knappar. 3. Modell Rondeau. Klädning i "menuet"-typ med kjol af spetsar och lif af pompadoursiden, Felix foto.

Mönster till ofvanstående dräkter,
å 1: 50 pr st., kunna erhållas från **Iduns Mönsterafdelning, Stockholm.**

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 28 MARS—3 APRIL 1909.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lefverpastej; ägg; mjölk; kaffe eller te med tunnrån. Middag: Färserade filéer af slätvar med kräftsås och potatis; stekta rikor med fransk potatis och salader; nougatpudding med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med äggvår; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttpudding med makaroner; giftas.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; spicken sill med stufvad potatis; kaffe eller te. Middag: Stekt svinfilé med ryska ärtor; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kotletter af kalkyl med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Potatisoppa; kokt sik med persiljesås och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med fiskstufning (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; tunna pannkakor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinkås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pepparotskött med potatis; saftsoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; kokt sill med smör och ägg samt potatis; kaffe eller te. Middag: Kokt fläskkorv med stufvade turska bönor; smörgåspudding med vispad grädda.

RECEPT:

Lefverpastej (f. 10 pers.). 3 hg. kalflever, 55 gr. kalkfött, 55 gr. späckt eller 1 liten burk tryffel, 2 ägg, 1/4 dcl. grädda, 1/2 dcl. stötta skorpor, 3 tsk. ansjovissås, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 knifudd muskot, 1 tsk. socker, 1/4 tsk. stötta nejlikor.
Till formen: 1 1/2 hg. späckt.
Beredning: Lefvern sköljes och får ligga i vatten 1/4 tim. De stötta skorporna läggs i grädden uppvispad med äggen och få stå att svälla. Kött-

VÅRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)
HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortsläpas icke — såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg — den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, *äsmakande* och *fast* (ej lös och alemmig).

Obs. Den extra kvalitén i **pakoterna.**

tet skäres i bitar, lefvern torkas och drifves tillika med köttet 4 ggr. genom köttkvarnen, stötes därefter i stenmortel med trästöt och passeras genom sikt. Späcket eller tryffeln skäres i fina tärningar. Skorpblandningen nedröres teskedsviis i färsen, hvarefter späcket eller tryffeln nedröres tillika med ansjovissåsen och kryddorna. En bleckform beklädes med tunnt skurna späckskeivor, färsen lägges däri och får koka med tätt slutet lock omkring 2 tim. i vattenbad. Pastejen uppstjälpes efter 1/2 tim., skäres då den kallnat, i tunna skivor och serveras till smörgåsbordet.

Färserade filéer af slätvar (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. slätvar, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Fiskfärs: 1/2 kg. gädda, (210 gr. skrapadt fiskkött), 125 gr. godt smör, 20 gr. hvetemjöl, 1 1/2 dcl. tjock grädda, 1 ägg, 1 äggula, 1/2 msk. salt, 1 knifudd hvitpeppar, 1 tsk. socker, kräftstjårter eller tryffel.
Till kokning: 2 msk. smör (40 gr.), 1 1/2 lit. fiskbuljong (kokt på huvud och ben af slätvaren), 2 dcl. franskt vin.

Till garnering: Kräftstjårter eller tryffel, champinjoner, persilja.
Beredning: Fisken rensas, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk och skäres längs efter i fyra filéer med en spetsig knif. Skinet bortskäres nätt, så att filéerna ej skadas, hvarefter dessa bultas försiktigt med en fuktig klud. Filéerna sköljas, ingnidnas med salt och ättika och få ligga 2 tim.

På huvud och ben kokas buljong. Till färsen urtages gäddan, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den fläkes och fiskköttet skrapas fint, intet fjäll eller ben får medfölja. Fiskköttet blandas med smöret och massan stötes i stenmortel, tills den är fin och sammanhängande. I ett fat blandas mjölet, grädden, äggen och kryddorna. Denna blandning inarbetas matkedsviis i färsen, som bör arbetas omkring 3/4 tim. Filéerna torkas ånyo med en duk och putsas så att de få vacker form, betäckas med ett 2 cm. tjockt lager fiskfärs. I färsen instickas några kräftstjårter eller tryffelbitar.

En långpanna smörjes med kallt smör, fiskfiléerna iläggs och betäckas med

ett smörbestruket papper. Fiskbuljongen ihålles försiktigt jämte vinet och filéerna få sakta koka ofvanpå spisen omkr. 10 min. De upptagas med hälslef och uppläggas på bruten servett samt garneras med kräftstjårter eller tryffel, små frästa champinjontjårter och persilja.

Till fisken serveras holländsk eller fransysk sås.

Anm. På samma sätt kunna sjötunga och gös anrättas.

Nougatpudding (f. 8 pers.). 1 hg. sötmandel, 2 hg. spanska nötter, 1 helt ägg, 2 äggulor, 210 gr. strösocker, 5 dcl. tjock grädda, 6 1/2 blad gelatin.

Beredning: Mandeln skällas och hackas fint tillsammans med de skalade nöterna. Ägget och äggulorna vispas väl i en bål. Sockret lägges i en smord och något varm tackjärnsanna och röres med träslaf öfver elden, tills det är smält. Då tillsätts mandeln och nöterna genast och massan får ett uppkok samt hålles på de uppvispade äggen. Massan röres därefter tills den är fullkomligt kall. Grädden vispas till hårdt skum och tillsättes.

Sist nedröres det sköljda och i 3 msk. varmt vatten utrörda gelatinet. Massan hålles i en vacker å la daubeform, sköljd med kallt vatten och beströdd med strösocker. Formen ställes på is eller på kallt ställe omkr. 2 tim. Då puddingen skall stjälpas upp lossas den från kanten med en fruktknif och stjälpes upp på tårtpapper på flat glasskål samt garneras med biskvier.

Köttpudding med makaroner (f. 6 pers.).

Färs: 6 hg. benfritt oxkött, 1 hg. späckfläsk, 2 ägg, 2—3 kkp. gräddmjölk, 1/2 kkp. stötta skorpor, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Makaroner: 2 kkp. idealmakaroner, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 3 msk. smält smör (60 gr.).

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Köttfärsen beredes på vanligt sätt. Makaronerna sköljas i kallt vatten, påsättes i kokande saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka då de upphållas i dukslag och nedlägges i en kastrull i hvilket smöret är smält. De omskakas väl. En puddingform smörjes med kallt smör och beströms med stötta skorpor.

Köttfärsen och makaronerna nedlägges hvarviis i formen. Det första och sista hvarvet skall vara färs. Puddingen gräddas i vattenbad i ugnen omkr. 1 1/2 tim.

Den serveras med steksås eller skiradt smör.

Stufvad potatis (f. 6 pers.). 1 1/4 lit. kokt kall potatis, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. mjöl, 4 kkp. god mjölk, 2 msk. finhackad persilja, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Potatisen skalas och skäres i tunna skivor. Smör och mjöl sammanfråsas, mjöken tillsättes litet i sänder och såsen får koka under rörning 15 min. Den afsmakas med persiljan och kryddorna.

Anm. I stället för persilja kan

BOSÄTTNINGAR

erhållas förmånligast genom s. k.

Bosättningsförsäkring

Fullständiga bosättningar för 2 å 3 rum och kök till Kr. 1,600, 1,800, 2,000 o. s. v.

OBS. I 10 års amortering.

Begär prospekt och upplysningar.

Separatutställning omfattande ett 40-tal rumsinteriorer är anordnad i våra lokaler uti egendomen 24 A Greffthuregatan (f. d. Tattersall).

Nordiska Kompaniet STOCKHOLM.

litet finhackad rödlök användas. Löken fräses väl i smöret, innan mjölet tillsättes.

Omelett med fisk- och sparrisstufning (f. 6 pers.).

Stufning: 5 hg. gädda, vatten, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. ättika, 1/2 burk omelettsparris, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, sparrispadet, 2 dcl. fiskspad, 3 dcl. tunn grädda, salt, socker, hvitpeppar, 1 äggula.

Omelett: 5 ägg, 5 dcl. god grädda, 1 tsk. hvetemjöl, 1/4 tsk. salt, 1/4 tsk. socker.

Till pannan: 1 tsk. smör, 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Gäddan urtages, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk samt ingnidnas med 1/2 msk. af saltet och ättikan. Den nedlägges i varmt vatten, tillsatt med resten af saltet och får koka tills fenorna lossna, då den upptages och skinet afdrages genast. När fisken är kall, urbenas den och skäres i små tärningar (öfverblifven fisk kan även med fördel användas).

Smör och mjöl sammanfråsas, sparrispadet och gäddan tillsätts litet i sänder under ständig rörning. Såsen får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna och afredes med den uppvispade äggulan. Fisktärningarna samt den sönderskurna sparrisens lägges och stufningen hålles varm i vattenbad, medan omeletten gräddas.

Omelett, äggulor och hvior skiljas. Äggulorna vispas tillsammans med mjölet, saltet, sockret och grädden

och de till hårdt skum slagna äggvittorna nedskåras. Smeten hålles i en med kallt smör smord och bröbeströdd omelettanna och gräddas ljusgul i ordinär ugnsvärme.

Stufningen lägges på ett rundt serveringsfat och omeletten stjälpes genast öfver.

Smörgåspudding (f. 6 pers.). 7 tvåöres mandelbröd, 2 1/2 msk. smör (50 gr.), 1 ägg, 3 kkp. god mjölk, 3 kkp. äppelmos.

Till äggstanningen: 3 ägg, 2 dcl. tunn grädda, 2 dcl. mjölk, salt, socker.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Mandelbröden klyvas och på ena sidan bredes smör. Ägget vispas med mjölken och häri blötas bröden väl, men få ej falla sönder. En pajform smörjes med smör och beströms med stötta skorpor. Formen beklädes på botten och kanterna med smörgåsar (med smörsidan upp) — därpå lägges ett hvarv äppelmos, så åter smörgåsar, därefter resten af äppelmoset och sist resten af smörgåsarna. Äggen och mjölken sammanvispas och äggstanningen afsmakas med litet salt och socker samt hålles öfver puddingen. Denna insättes i ordinär ugnsvärme att grädda, tills den fått en vacker gulbrun färg.

Puddingen serveras afsvalnad, med vispad grädda.

Det milda cremelika lödder som utmärker Florodol-Tvälen

utgör icke blott substanserna af de utsökta fettsämen utan därjämte balsamiskt-antiseptiska essenser af högsta betydelse för hudskönet, hvarigenom huden blir sammetmjuk, smidig och vacker, hyn ren och klar, hals och händer hvita och mjuka. Högsta utmärkelse: Guldmedalj i Norrköping 1906.

TEKN. A.-BOL. FLORA, GEFLE.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Betattningen som husmoder

vid Sabbatsbergs sjukhus blifver ledig den 1 juni d. å. Aflytningsförmåner åro 800 kronor med 2 ålderstillägg å 100 kr., fri bostad och kost. I husmoderns skyldigheter ingår att handhafva sjukhusets inventarier och att öfvervaka sköterskelevernas praktiska utbildning. Ansökning med uppgift om ålder, föregående tjänstgöring och ref. kan inlämnas före den 1 april d. å. till STYRELSEN.

BARNSKÖTERSKA, frisk, ordentlig o. pålitlig samt fullt hemma i allt som erfordras för späda barns skötsel, helst ej under 25 år, får plats 1 april på landet. Sådän som genomgått kurs i barnavård har företräde. Svar med betygsskrifter och foto. jämte uppgift på lönepret, till »Sköterska» Postbox 15, Kinna, Västergöt.

Högre Elementarskolan för flickor, Helsingborg.

Till ansökning ledig kungöres härmed en ordinarie lärarinnebeställning med undervisningskyldighet, även på högre stadiet, i tyska, matematik och naturkunskap. Tjänsten tillträdes vid nästa lärsårs början. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Lön 1,500 kr. jämte pensionsbidrag. Ansökningar torde före den 30 mars tillställas
Doktor Knut Wintzell,
läroverkets rektor.

Bildad, musikalisk flicka, högst 25 år, som för en liten pigg, välartad 3-åring tror sig kunna vara en förstående vän och lekkamrat på samma gång som en kärleksfullt allvarlig uppfostrarinna, får plats att förestå ånklingens hem. Måste vara frisk, äga godt lynne samt sinne för hemmets skötsel. Tjänarinna finnes. Utförligt svar med uppgift rörande familj, ålder, kompetens, lönepret, och ref. samt med foto. till »Officershem», Th. Tjåders Byrå A. B., Sthlm, där närmare upplysningar kunna erhållas.

Vid Uddevalla elementarläroverk för flickor blifva till nästa läsår lediga för en lärarinna med undervisningskyldighet i matematik, även på högsta stadiet, modersmålet i klass VI, tyska och geografi på lägsta stadiet. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium eller fullt motsvarande. Begynnelselön: 1,400 kr. Bidrag till pensions- och sjukkasaeffgifter. Ansökningar, åtföljda af läkarebetyg och ställda till läroverkets styrelse, torde senast den 31 mars insändas till föreståndarinnan.

Lediga platser vid Tranås 3-klassiga Högre folkskola. E. o. andre lärare (manlig eller kvinnlig) med undervisningskyldighet huvudsakligen i modersmål, historia och geografi. Lön 1,700 pr år.

Språklärare betattningen (manlig eller kvinnlig) med tjänstgöringskyldighet i tyska, engelska och franska språket. Lön 1,300 kr.

Ansökningar insändas före 1 maj till ordf. i styrelsen. adr. Tranås.

BÄTTRE flicka, enkel och anspråkslös, som med husmoderns hjälp utan jungfru vill sköta ett hem där 2 barn finnes, får plats i tjänstemannafam. på landet den 1sta april. Anses som medlem af familjen. Upplysningar lämnas om rek. och lönespråk insändas till »Nerike», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

I tjänstemannafam i Uppsala, litet hushåll, får bildad flicka, kunnig i matl. plats. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsgat. 3 B, Sthlm.

SUNDSVALLS ENSKILDA BANK

4 Fredsgatan, Stockholm.
Sparkasseränta 3 1/2 %
Förvaringsfack,
årshyra från 15 kr.

Vid Karlskrona Högre Läroverk för flickor blifva till nästa läsår trenne lärarinneplatser lediga:

1) Med undervisningskyldighet i svenska, geografi och historia på högsta och mellanstadiet. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium. Lön 1,400 kronor.

2) Med undervisningskyldighet i handarbete. Kompetens: Lundska slöjkkursen samt Handarbetets Vänners lärarinnekurs. Lön 900 kronor.

3) Med undervisningskyldighet i Förberedande afdelningen. Kompetens: Småskolelärarinneseminarium. Lön 900 kronor. Till alla tre platserna bidrag till pensionsavgift.

Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg torde före den 10 april insändas till föreståndarinnan.

Styrelsen.

Frielev

erhåller plats å välnummerad fotografiateljé den 1 april. Svar med foto. under märke »Frielev», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

EN frisk, bildad, hjärtgod och redbar flicka, helst yngre, som kan och vill åtaga sig att sköta ett litet hushåll för en ensam dam får plats i vår. Svar med betyg eller ref., foto. och lönespråk »Vacker trakt», Iduns exp.

EN bättre flicka önskas som hjälp i hemmet. Reflekterande härå torde vara något kunnig i sömnad. Svar märkt »Familjemedlem» torde jämte lönepret, och foto. insändas under adress Arvidsjaur.

STOMATOL TAND-CRÈME
OCH
STOMATOL TÅNDBORSTE

ombärliga för rationell tandvård

FÖR en enkel, anspråkslös flicka, något kunnig i matlagning, finnes god plats ledig den 24 april d. å. å en större egendom i närheten af Helsingborg, mot lön. Får anses som familjemedlem. Svar till »N. N.», Helsingborg p. r.

Sinnessjukvård.

Några friska och ordentliga flickor, öfver 20 år, kunna få anställning som elever vid Uppsala Asyl. Villkor: 20 kr. i mån. jämte allting fritt, utom bekädnad. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. och allting fritt. Ansökningar åtföljda af skol-, frejde- o. tjänstbetyg insändes till Asylläkaren, Uppsala.

EN skicklig, ordentlig och van hushjungfru, som kan åtaga sig fin bordsuppassning, bykar, strykning (ej stärksaker) och mangling och för öfrigt har ett godt och städadt sätt, kan få god plats på bruksherregård 24 april. Adress »Gott hem», Hellestad p. r., Östergötland.

BÄTTRE flicka erhåller plats som barnfröken för två barn i svensk ingenjörsfamilj bosatt i Norge. Svar med alla upplysn. till fru Elvira Erasmie, Herrljunga.

Barnfröken,

enkel, musikalisk, erhåller genast plats till Norrland. Sv. t. »Genast», Iduns exp.

Barnkär lärarinna

får plats vid Margarethaemmet, som vårdar fallandesjuka barn, 1sta sept. 1909. Sökanden bör äga vana vid sinnesslöas undervisning i såväl teoretiska ämnen som slöjd, både för gossar och flickor, särskildt väfning. Lönen 420 kr. och allting fritt samt utsigt till pension. Vidare upplysningar lämnar föreståndarinnan, som även mottager ansökningar t. o. m. 30 april under adr. Margarethaemmet, Stockholm 8. Ansökan bör vara åtföljd af präst-, läkare- och tjänstgöringsbetyg samt foto.

ANSPRÅKSLOS flicka, villig att jämte annan flicka deltaga uti alla i ett hushåll förekom. göromål hos tjänstemannafamilj, där jungfru ej finnes, erhåller nu genast plats å norrlandsk landsbygd. Lön 180 kr. för år. Svar märkt »Familjemedlem, Norrlands, Iduns exp.

Lärarinna

från franska Schweiz önskas för sommarmånaderna. Ansökan jämte foto, torde sändas till fru Johan Ekman, Nya Allén 5, Göteborg.

Barnjungfru,

helst sykkunnig, får plats 24:de april i officersfam. i Linköping. Hög lön. Betyg och rek. sändes till fru Elin Ros, Klostergat. 4, Linköping.